

γρο παρά τὴν ἄλλη μέρα. Ἀπῶδεν ὁ βασιλέας πῶς μὲ τὰ φερμάνια δὲν κάνει δουλειά, ἠγόγγυζενε κί ὁ κόσμος πῶς δὲν τ'ς ἤφινε να κάνουνε τὴ δουλειάν τωνε, ὅλα τὰ παπουτσιδικά κλειστά, χαμάλης δὲν ἤβρισκουντανε, μωστραριτζῆς νὰ πουλῆ 'ς τὸ δρόμο δὲν ἠφαινούντανε, βγάξει ἄλλη διάταξι πῶς—«ν' ἀνοίξουνε πάλι ὅλα κατὰ πῶς πρώτα, παπουτσιδικά, μωστραριτζῆδες, χαμάληδες 'ς τὴ δουλειάν τωνε κί ὁ μπαλωματῆς νὰ πάη 'ς τὸ ταχτικό.» Πέρνουνε τὸν καλό σου Νεσκιτζιν τότε ντύνουνε στρατιωτικὰ μὲ χρυσᾶ κουμπιὰ καί 'ς τὴν ὑπηρεσία. Αὐτὸς δὲν τὸν ἤκοφτεν ἄλλο παρά πῶς θὰ γεινῆ πὸ βραδυνὸ ζεῦκι χωρὶς παρᾶ. Εἶντα μηχανεύγεται; ξεπαραλεῖ ἕναν του κουμπι πάει καί τὸ πουλεῖ κ' ἤκαμενε τὸ ζεῦκιν του 'σάν καί πρώτα καί καλλίτερα. Περνᾶ πάλ' ὁ βασιλέας ἀπόξω ἀπὸ τὸ σπίτιν του γιὰ νὰ 'δῆ εἶντα θὰ κάνη, ἀκούει πάλι χαβάδες, μανέδες—«μωρὲ τὸ μασκαρᾶ ποῦ ταῦρεν, ὀλημερῆς 'ς τὴν ὑπηρεσία;» μπαίνει μέσα.—«Μωρὲ καλὸ 'ς τὸ ναρίτικο, καλὸ 'ς τὸνε, ἔλα κάτσε, πάρε μεζε, φᾶε. Κάθετ' ὁ βασιλέας καί τοῦ λέει:—«ἀμὲ τῶρα; ἤκουσα καί σὲ βλέπω ἀπὸ τὴ φορεσιά σου πῶς σὲ βάλανε 'ς τὸ ταχτικό, ποῦ ταῦρηκες τὰ παραδάκια;»—«Μωρὲ χαρὰ 'ς τὸ ζεταχτή! ἕνα κουμπὶ μου ἠπούλησα ποῦ δὲν καλοφαίνεταί μοι νὰ μὲ λείψῃ τὸ ζεῦκι; . . . μωρὲ δὲν τρῶς μόνου κάθεσαι καί ῥωτᾶς;» Πίνει πάλι μιὰ σταλιά ὁ βασιλέας καί φεύγει 'ς τὸ γενάτι λέει νὰ 'δοῦμεν ὡς πότε θὰ βαστᾶ αὐτό; Κάθε μέρα ὁ καλὸς σου στρατιώτης ἤβγαγεν ἀπὸ ἕνα κουμπι, λέει εὐτὸ δὲ φαίνεται, τὴν ἄλλη εὐτὸ δὲν καλοφαίνεται, εἶντα χρειάζονται διπλαῖς σειραῖς κουμπιὰ; ἕνα ἕνα βγάνει τὴ μιὰ σειρά κί ὅλο 'ς τὸ κρασί. Ἀπέκειο λέει «εἶντα χρειάζονται ὡς κάτω νὰ κουμπόνεται;» ἕνα ἕνα ἠπόμεινε ψιψιρὶ γιορντασι χωρὶς κουμπι. Ὅταν ἠσωθήκανε τὰ κουμπιὰ ἤβγαλενε καί τὴ λάμα τοῦ σπαθιοῦν του καί τὴν ἐπούλησενε κ' ἐκείνη. Ὁ βασιλέας ἤφεκενε νὰ περάσουνε κάμποσαις μέραις, λέει—«ἔ! ἀκόμη θὰ σώνουνταινε κουμπιὰ.» Ὅταν ἠκουτούρενε πηγὰ πῶς δὲ θὰ πόταζενε, 'ντύνεται πάλι τιπτίλι πάει τὸν ἀκούει, τὰ ἴδια μπαίνει μέσα βλέπει σειρά μποκάλαις γεμάταις κρασί, στρωμένη τραπεζαρία, ψωμιὰ, μεζεδες. Καθῶς τὸν εἶδεν ὁ Νεσκιτζιν λέει:—«Μπρὲ καλὸ 'ς τον, εἶντα μοῦ γίνεσαι τόσαις ἀγαρδυνιαῖς; ἔλα κάτσε, φᾶε, πιέ' ἀπόψε χαραις καί ζιαφέτι.» Κάθετ' ὁ βασιλέας κάνει πῶς πίνει ἰλιάκι, λέει—«μὰ καλὰ καί σοῦ σώνουνταινε' ἀκόμη κουμπιὰ;»—«Δὲν ποτάζω, φτωχὲ μου.»—«Ἀμὲ πῶς τὰ κατὰφες;»—«Πρᾶμμᾶνε ποῦ δὲν ἤκανε νὰ σοῦ τὸ πῶ, μὰ σ' ἔχω πηγὰ ἀρκαντάση.

Τὴν λάμα τοῦ σπαθιοῦ μου, ἄσορτ', ἐπούλησα κ' ἠγόρασα γιὰ 'δὲς τόσαις μποκάλαις καί μεζεδες γιὰ πεντέξη βραδυαῖς. . . μόνου θὰ κατοπιῆς; εἶντα σ' ἔχω γῶ, πνευματικό;» Τὴν ἄλλη μέρα ὁ βασιλέας ἐπιθεώρησι 'ς τὰ στρατέματα, 'ς τὴν μεγάλη πιάτσα. Ὅλοι ἠλουστράρανε τὰ κουμπιάν τωνε, τὰ σπαθιάν τωνε συγυρισμένοι ἠπήγανε 'ς τὴν παρᾶτα. Εἶντα νὰ κάμη κ' ὁ φλόος, ἔξυπνὸς ὅμως, βροῖσκει δὲ ξέρω πῶς ψεύτικα κουμπιὰ, τὰ ῥάβγει' πελεκᾶ ἕνα ξύλο, τὸ κάνει 'σὰ σπαθὶ καί τὸ βάνει 'ς τὴ θήκη καί πάει 'ς τὴν παρᾶτα, λέει—«νὰ μὲ ψαλαφήσουνε δὰ θένε;» Ὁ βασιλέας κατὰ πῶς ἠπαρταχτήκαν ὅλοι κ' ἠγύριζενε πῶς θὰ τοῖ 'δῆ, πάει καί κοντὰ 'ς τὸ Νεσκιτζιν' ἤκανε πῶς δὲν τότε 'ξέρει, λέει—«νὰ βγάλῃς τὸ σπαθὶ σου καί νὰ πάρῃς τὸ κεφάλι τοῦ πλαῖνοῦ σου.» Ὁ καμμένος ὁ πλαῖνὸς ῥεπετι τὸν ἐπήαινε, μὰ ὁ βασιλέας τοῦ τῶπεν ἐπίτηδες γιὰτ' ἤξερενε πῶς δὲν εἶχενε σπαθὶ. Ἐκεῖνος, λέει,—«μὰ πῶς θὰ τὸ κάμω ποῦνε ἄδικο μαθές, εἶντα σοῦφταιζενε βασιλέα μου ὁ πλαῖνός;» (ἂν εἶχενε σπαθὶ γιὰ χάζι τοῦ τῶκοβγενε, μὰ. . .)—«Πάρε του σοῦ λέω τὸ κεφάλιν του μὲ τὸ σπαθὶ σου γιὰτί θὰ τὸ 'πῶ ἐκεينوῦ νὰ πάρῃ τὸ 'δικό σου.» Ὅταν εἶδεν εὐτὸς ἐτῶς τὰ χρειάστηκενε λεει—«Θεὲ θαμασμένε, ἂν ἦνε δικηο νὰ πάρω τὸ κεφάλι τοῦ πλαῖνοῦ μου. . . εἶδὲ μὴς ξύλο νὰ γενῆ τὸ σπαθὶ μου», καί φόρα τὸ ξύλινο σπαθὶ. Νὰ 'δῆ ὁ βασιλέας τὴ μαστοριά λέει—«μωρὲ μπράβο σου», τὸν ἤκαμενε 'φτισιάλε μὲ λουφὲ κάθε μῆνα, λέει—«νὰ τῶρα νὰ κάνῃς τὸ ζιαφέτι σου χωρὶς ντράβαλα.»²

ΣΗΜ. Τὸ ἐν τέλει ἐπεισόδιον τῆς πωληθείσης σπάθης καί τῆς εὐστύχου τοῦ Νεσκιτζιν Γάσπαρη ἀπαντήσεως εἶναι γνωστότατον, ἀναφέρεται δὲ εἰς τὸν βασιλέα τῆς Αὐστρίας Ἰωσήφ καί εἰς τὸν τῆς Ρωσσίας αὐτοκράτορα Νικόλαον ὕπ' ἄλλων.³

ΚΟΚΚΟΙ ΚΟΙΝΟΥ ΝΟΟΣ

Ἡ συνήθεια τῶν δημοσίων ἀναγνώσεων δὲν εἶναι ἐλληνική τις ἰδιοτροπία, ἀλλὰ συρμὸς ἀκμάζων σήμερον πανταχοῦ τῆς ὑψηλίου. Μεταξὺ ὅμως τῶν ἐν Εὐρώπῃ συναθροίσεων καί τῶν ἡμετέρων ὑπάρχει διαφορὰ τις, ἣν νομίζω σπουδαίαν. Οἱ ἐκεῖ ἐν Συλλόγοις λαλοῦντες δύνανται νὰ διαιρεθῶσιν εἰς δύο κατηγορίας, ἀκριβῶς ἀπ' ἀλλήλων κεχωρισμένας: εἰς εἰδικούς ἐπιστήμονας καί εἰς ἀπλοὺς ἀγορευτάς. Οἱ πρῶτοι τούτων, ὁσάκις παρίστανται πρὸ τοῦ ἀροατηρίου, ὑποχρεοῦνται νὰ παραθέσωσιν αὐτῶν νεόν τι γεγονὸς ἢ ἐξήγησιν γεγονότος, προῖον τῆς ἰδίας αὐτῶν παρατηρήσεως καί μελέτης, οὐ προσφέρουσι τὰς ἀπρχὰς τοῖς ἀκροαταῖς, πρὶν ἐναποθέσωσιν αὐτὸ εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς ἐπιστή-

1. Ἄθλιος, φλογισμένος, ἀντὶ φλόγος ὅπως φλοῖζω ἀντὶ φλογίζω, φλέγω.

2. Ἀνησυχία, κόπος. Ἴσως τὸ γαλλ. travaillo.

3. Νεοελληνικά Ἀνάλεκτα.

1. Ἐσπέρας.

2. Ὑπολείπονται, ἔχεις καί ἄλλα.

μης ἢ δ' ἔκθεσις ἀληθειῶν πρὸ πολλοῦ κεκτημέ-
νων καὶ ἀναμφισβητήτων δὲν θεωρεῖται ὡς ὑ-
παγομένη εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τῆς ἐν Συλλόγῳ
ὀμιλίας. Οὕτως, ἂν ἀναβαίνων τις ἐκεῖ τὸ βῆμα
ἔσπευδε νὰ πληροφορήσῃ τοὺς ἀκροαμένους περὶ
τῶν κοιτασμάτων, ἐν οἷς ἀπαντῶνται συνήθως
οἱ γαϊάνθρακες, τῆς ὥρας τοῦ ἔτους καθ' ἣν
καταπίπτουσι πυκνότεροι οἱ διάττοντες ἀστέ-
ρες ἢ τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἐκτίσθησαν αἱ πυρα-
μίδες, οὗτοι ἐδικαιούντο νὰ μεμψιμοιρήσωσιν ὡς
ψευσθέντες τῶν ἐλπίδων, διότι τὰ ἐκτιθέμενα
αὐτοῖς, ὅσω χρήσιμα καὶ ἂν ὑποτεθῶσιν, ἠδύ-
ναντο νὰ εὐρωσιν ἀπόνως ἀπλοῦντες τὴν χεῖρα
εἰς τὸ πρῶτον τυχὸν ἐγχειρίδιον ἢ λεξικόν. Καὶ
τοιαῦται μὲν αἱ παρὰ τῶν εἰδικῶν σοφῶν ἀ-
παιτήσεις τοῦ ἀκροατηρίου· τῶν δ' ἀπλῶν ἀ-
γορευτῶν αἱ ὑποχρεώσεις, καίτοι διάφοροι κατὰ
τὸ ποῖον, δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἐλα-
φρότεροι. Οἱ ῥήτορες οὗτοι δὲν ὑποχρεοῦνται
τῇ ἀληθείᾳ νὰ εἰπῶσι τι νέον, οὐδ' ἴσως καὶ νὰ
γνωρίζωσιν ἀκριβῶς τί λέγουσιν Ἀφ' ἑτέρου
ὅμως οἱ εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην κατατα-
σόμενοι ὀφείλουσιν ἐξ ἅπαντος νὰ μεταχειρί-
ζονται τὸν λόγον μετ' ἐξόχου τινὸς πρωτοτυ-
πίας καὶ τέχνης. Τὸ δ' ἀκροατήριον, τερπόμενον
εἰς τὰς φράσεις αὐτῶν ὡς εἰς τοὺς λαρυγγισμοὺς
ἀοιδοῦ ἢ τὰ πηδῆματα χορευτρίας, ἐπιτρέπει
αὐτοῖς ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦτον νὰ λαλῶσιν ἐπ' ἄ-
πειρον, ἔστω καὶ μηδὲν λέγοντες· καὶ καθὼς
περιμένει παρὰ τῶν ἐπιστημόνων νὰ φωτισθῇ,
οὕτω ζητεῖ παρὰ τούτων νὰ θαμβωθῇ διὰ πυ-
ροτεχνίας τινος εἰκόνων, χρωμάτων καὶ σπιν-
θήρων.

Κατὰ τὰ ἀνωτέρω, πᾶς ὁ ἐν Εὐρώπῃ ὀρεγό-
μενος νὰ λαλήσῃ δημοσίᾳ πρέπει προηγουμέ-
νος ν' ἀποτείνῃ εἰς ἑαυτὸν τὰς ἐξῆς δύο ἐρωτή-
σεις: «Ἐγὼ τι νέον νὰ εἰπῶ; Ἐν ἑλλείψει
αὐτοῦτος, δύναμαι νὰ ἐπαναλάβω τὰ ἤδη ῥη-
θέντα ἄλλως πως ἢ ὅπως μυριάκις ἤδη ἐῤῥέ-
θησαν πεζῶς τε καὶ ἐμμέτρως;» Ὁ δὲ μὴ δυ-
νάμενος ν' ἀπαντήσῃ καταφατικῶς εἰς οὐδετέ-
ραν τῶν ἐρωτήσεων τούτων, μένει ἄφρων ὡς ἰ-
χθῦς, ἐκτὸς ἂν ὀρέγεται τῆς δόξης νὰ κατατα-
χθῇ εἰς τὴν τάξιν τῶν ἀναμασσώντων.

Ἐν Ἑλλάδι δὲν ὑπάρχει ἡ ἀπαιτούμενη δυ-
σαναλογία γνώσεων καὶ εὐγλωττίας μεταξὺ
γραφόντων καὶ ἀναγινωσκόντων, λαλούντων καὶ
ἀκούοντων· καθότι οἱ μὲν ἀναγνώσται καὶ οἱ ἀ-
κροαταὶ κατ' οὐδὲν διαφέρουσι τῶν ἀλλαχοῦ, οἱ
δὲ λαμβάνοντες τὸν κάλαμον ἢ τὸν λόγον, κατ'
οὐδένα τρόπον δύνανται εἰσεῖτι νὰ συγκριθῶσι
πρὸς τοὺς ἑσπερίους. Ἡ ἐν βραχεῖ χρόνῳ κα-
τορθωθεῖσα τοῦ Ἑθνους ἡμῶν διανοητικὴ ἀνά-
πτυξις εἶναι ἀληθῶς θαυμασία, ἀλλὰ καὶ μετὰ
τοσαύτης δημοκρατικῆς ἰσότητος διανεμημένη,
ὥστε ὑπὸ φιλολογικὴν ἐποψιν ἢ πατρὶς ἡμῶν
ὀμοιάζει ὀμκλωτάτην πεδιάδα, ὅπου οὔτε ὄρη

φαίνονται, οὔτε λόφοι, οὐδ' ἐξοχὴ οἰαδῆποτε.
Ἐν ἄλλαις χώραις, ὧν ὁ διανοητικὸς ἰσολογι-
σμὸς εἶναι πολὺ κατώτερος τοῦ ἡμετέρου, ἐν
Ῥωσσίᾳ λ.χ. καὶ Ῥωμουνίᾳ, εὐρίσκονται ἄν-
δρες τινὲς ὑπερέχοντες κατὰ τὸν νοῦν ἢ τὸν
λόγον τὸ περὶ αὐτοὺς Κοινόν· ἐνῶ παρ' ἡμῶν
ἄλλο τι δὲν ὑπάρχει εἰμὴ μόνον Κοινὸν ἀνε-
πτυγμένον καὶ φιλόσκαμμον, ἔτοιμον ν' ἀτενί-
σῃ πρὸς τοὺς λαλοῦντας ἀπὸ τρίποδος μετὰ τοῦ
εἰρωνικοῦ ἐκείνου μειδιάματος, ὅπερ διέστειλε
τὰ χεῖλη τῶν ἀρχαίων οἰωνοσκόπων, δσάκις
ἀπῆντων ἀλλήλους εἰς τὰς ἀγυῖας τῆς Ῥώμης.
Καὶ τοῦτο οὐχὶ ἀδίκως· ἀφοῦ ἕκαστος παρ' ἡ-
μῶν ἀναγνώστης δύναται, χρεῖας τυχοῦσης, νὰ
γράψῃ τὸ βιβλίον, ὅπερ ἀναγινώσκει, καὶ ὁ τυ-
χὸν λιθοκόπος νὰ λαξέσῃ χεῖρας καὶ πόδας,
οἷοι οἱ κοσμοῦντες τὸν πρὸ τοῦ Πανεπιστημίου
ἀνδριάντα τοῦ Ῥήγα Φεβραίου πιστεύω δ' ἀ-
κόμη, ὅτι ἂν ἠδύνατο καὶ νεκρὸς ἀναστῆαι νὰ
λαλήσῃ, ἤθελεν ἀπαγγεῖλει ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἐπι-
κῆδειον λόγον, κατ' οὐδὲν κατώτερον τοῦ ὑπὸ
τοῦ ῥήτορος ἐκφωνουμένου.

Ἡ τοιαύτη ἐντελής ἰσοπέδωσις τῆς διανοίας,
ὅσω εὐχάριστος καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὑπὸ εὐαγγελι-
κῆν ἐποψιν, ἔχει ὅμως καὶ τὸ κακὸν ν' ἀναγ-
κάξῃ ἡμᾶς νὰ προσφεύγωμεν εἰς ξένα προϊόν-
τα, δσάκις σπουδάζοντες ὀρεγόμεθα πνευματι-
κῆς τινος ἀπολαύσεως· καθότι, ἂν ὁ τόπος ἡ-
μῶν παράγῃ μόνον ῥητινίτην, πάντων ἡμῶν ἡ
γευσις εἶναι ἀρκούντως ἀνεπτυγμένη, ὥστε νὰ
προτιμᾷ τὸν καμπανίτην· καὶ τοῦτο καθιστᾷ
οὐκ ὀλίγον δυσχερῆ τὴν θέσιν τοῦ οἰνοχοοῦντος
τὸ ἐντόπιον νέκταρ.

Τὰ ἀνωτέρω, ὧν δύσκολον φαίνεται μοι ν'
ἀμφισβητηθῇ ἡ ἀκρίβεια, μὲ παρσκίνησαν νὰ
πιστεύσω, ὅτι οἱ ἡμέτεροι Σύλλογοι, παρ' ὧν
οὐδεὶς δικαιοῦται ν' ἀπαιτήσῃ ἐπὶ τοῦ παρόν-
τος ἐκτακτὸν τινα ὠφέλειαν ἢ ἡδονὴν, ἀρῶνται
τὸν λόγον τῆς ὑπάρξεως αὐτῶν ἐξ εὐγενοῦς τινος
αὐταπαρνήσεως, ὠθούσης ἡμᾶς νὰ θυσιάζωμεν
ὥρας τινὰς τοῦ παρόντος χάριν τοῦ μέλλοντος.
Ἐπὶ τῇ ἐλπίδι δηλαδὴ, ὅτι ἂν διὰ συντόνου
καλλιιεργείας δὲν ἀπολαύσωμεν διανοητικὸς
καρποῦς, οἷοι οἱ ἀλλαχοῦ, θέλομεν συνειθίσει
τοῦλάχιστον εἰς τὰ ἡμέτερα, ἀπαλλαττόμενοι
βαθμηδὸν τῆς μαστιζούσης ἡμᾶς ξενολατρίας.
Οὕτως ἐν Γαλλίᾳ, ἐπὶ Ναπολέοντος τοῦ μεγάλου,
ἐμποδισθείσης τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ καφέ, οἱ ἀ-
βροδίαῖτοι Γαλάται ἀντικατέστησαν αὐτὸν δι'
ἀφεψήματος αὐτόχθονος κιχωρίας, ἣν προϊόντος
τοῦ χρόνου κατήνησαν νὰ εὐρίσκωσιν ἡδυτέραν
τοῦ ἀραβικοῦ κόκκου τοιαύτην τινὰ εὐχὴν ἐ-
ξέφρασεν ἔν τινι τῶν προλόγων αὐτοῦ καὶ ὁ σο-
φὸς ἡμῶν φίλος κ. Δ. Βερναρδάκης, παριστῶν
εἰς τοὺς κριτὰς τοῦ ἀγῶνος, ὅτι τῆς νεωτέρας
ἡμῶν ποιήσεως ὁ κρίθινος ἄρτος ἦτο δι' ἡμᾶς
ὑγιεινότερος τῶν φραγγικῶν πλακούντων καὶ

γλυκυσμάτων. Τὸ κατ' ἐμὲ ἐκτιμῶ κατ' ἀξίαν καὶ τὴν λιτότητα καὶ τὸν πατριωτισμὸν, ὅπως-δήποτε ὅμως νομίζω ὅτι εἰς τοὺς ἐκουσίως ὑποβαλλομένους εἰς τοιαύτην δίκαιαν ὀφείλεται μισθὸς οὐχὶ κατώτερος, ἢ εἰς τοὺς ἀσκητὰς τοῦ Ὁρους καὶ τῆς Θηβαίδος.

* *

Οἱ πατέρες ἡμῶν ἐθαύμαζον ὡς ὑπερτάτην ἐκδήλωσιν τῆς θείας δυνάμεως τὸ θαῦμα, ἥτοι τὴν παράβασιν τῶν νόμων τῆς φύσεως. Σήμερον ὅμως προτιμῶμεν νὰ θαυμάζωμεν ἀντὶ ταύτης ὡς μεγαλύτερον καὶ ὄντως θεοπρεπὲς θαῦμα τὴν ἀκριβῆ τήρησιν τῶν νόμων, οὓς ἔθεσεν ὁ Δημιουργὸς ἐν τῇ ὑπερτάτῃ αὐτοῦ σοφίᾳ, καὶ τὴν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἐπικρατοῦσαν ἀπαρά-βατον τάξιν, καθ' ἣν ἡ αἰτία προηγείται πάντοτε τοῦ ἀποτελέσματος, ἡ ὄθησις τῆς κινήσεως, ἡ ὑγρασία τοῦ ἀμανίτου.

* *

Συνομιλοῦντες ἐσχάτως μετὰ πολιτικοῦ ἀνδρὸς περὶ τοῦ παραδόξου φαινομένου, καθ' ὃ ἐν μὲν ταῖς λοιπαῖς σχολαῖς τοῦ Πανεπιστημίου διορίζονται οἱ ὅπως δήποτε γνωρίζοντες τὴν ἱατρικὴν ἢ τὰ νομικά, ἐν δὲ τῇ φιλοσοφικῇ ἐτοποθετήθη ὁπαδὸς τις τοῦ κόμματος, μὴ τυχὼν παρὰ Θεοῦ τῆς ἀπαιτουμένης νοημοσύνης ἵνα ὑπηρετήσῃ τὴν πατρίδα ὡς ἐπαρχὸς ἢ ὑποτελώ-νης, ἐλάβομεν παρ' αὐτοῦ ὡς ἀπάντησιν τὸ ἀκόλουθον ἀξιωμαθήμενον ἀπόφθεγμα: «Μία στραβὴ συνταγὴ ἔμπορεῖ νὰ σκοτώσῃ τὸν ἄρρωστον καὶ ἀνάξιον δικηγόρον νὰ καταστρέψῃ τὸν πελάτην, ἐνῶ ἂν ἐξηγήσῃ στραβὰ ὁ καθηγητὴς τὸν Πλάτωνα καὶ τὸν Ἀριστοτέλη τὸ κακὸν δὲν εἶναι μέγαν.» Τοιαύτη τις θεωρία ἐφαρμόζεται καὶ εἰς τὰ γράμματα, τὴν ποιήσιν, τοὺς συλλόγους καὶ τοὺς διαγωνισμούς. Ἀφ' ἐνὸς μὲν νομίζομεν τὴν ὑπαρξίν καὶ τὴν πληθύν τούτων ἀναγκαίαν εἰς ἔθνος προωρισμένον νὰ φωτίσῃ τὴν Ἀνατολήν, ἀφ' ἑτέρου δὲ περὶ τῆς ποιότητος αὐτῶν εἴμεθα ἐπίσης ἀδιάφοροι, ὅσον νεόπλουτος παντοπώλης εἰς τὸ περιεχόμενον τῶν χρυσοδέτων τόμων του, τῶν ὁποίων προορισμὸς εἶναι κατ' αὐτὸν οὐχὶ ν' ἀναγινώσκωνται, ἀλλὰ ν' ἀποτελῶσι βιβλιοθήκην, ἀναγκαῖον σκεῦος εὐρωπαϊκῶς ἠτρεπισμένου μεγάρου. Τὸ δὲ ὄντως περιεργον εἶναι ὅτι ὁ Ἕλληνας, οὔτε πνεύματος οὔτε νοημοσύνης ἀμοιρῶν, οὐδὲ ὅλως ἀπατάται περὶ τῆς ἀξίας πάντων τούτων. Ἀλλ' ἐξ ἀνοχῆς καὶ ῥαθυμίας ἀκολουθῶν τὸ ἐπικρατῆσαν ῥεύμα τῆς ἐπιδείξεως, θέλει Ἀκαδημίας ἐν πληρεστάτῃ γνώσει ὅτι δὲν ὑπάρχουσιν ἀκαδημαῖκοι ἄνδρες, βραβεύει ἔργα τὰ ὁποῖα ἐξ ὅλης καρδίας περιφρονεῖ, χειροκροτεῖ ἀηδιάζων, ἀκροᾶται χασμῶμενος ἀτελευτήτους λόγους καὶ εἶναι ὁ ἴδιος ἕτοιμος νὰ ὀμιλήσῃ ἐκ τοῦ προχείρου περὶ παντὸς πράγματος, οὐχὶ ἐκ τύφου ἢ ὑπερβαλλούσης πεποιθήσεως εἰς τὰς γνώσεις

του, ἀλλ' ἀπλῶς διότι νομίζει τὴν ἐκστόμισιν λήρων πρᾶγμα ὅλως καθ' ἑαυτὸ ἀδιάφορον καὶ ἀβλαβές.

* *

Διὰ τὴν πλειονοψηφίαν τῶν σήμερον Ἑλλήνων ἡ ποίησις καὶ τὰ γράμματα εἶναι ἐπὶ τοῦ παρόντος εὐρωπαϊκῆ πολυτέλεια, συρμὸς, πόρος ζωῆς, μέσον ἐπιδείξεως καὶ οὐχὶ ἀνάγκαι τοῦ πνεύματος καὶ τῆς καρδίας.

Ε. Δ. ΡΟΪΔΗΣ.

Η ΑΘΕΪΑ

Κατὰ τὸν Βάκωνα, μία τῶν ἀποδείξεων ὅτι ἡ ἀθεΐα δὲν εἶνε ἐρριζωμένη ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ ἀνθρώπου, ἔστω καὶ ὁ ἄμετρος πόθος ὃν ἔχουσιν οἱ ὁπαδοὶ αὐτῆς νὰ διαδώσωσι τὴν δοξασίαν ταύτην. Ὁ μὴ δυσπιστῶν πρὸς τὴν ἰδίαν γνώμην, δὲν αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπιζητῇ ἐξῶθεν ἐρείσματα αὐτῆς καὶ ὑπερμάχους. Ὁ ἀγωνιζόμενος νὰ πείσῃ ἄλλους, θέλει πρὸ πάντων νὰ πείσῃ ἑαυτὸν.

Μήπως ὁ Βολταῖρος, ἀφοῦ διήγαγε τὸν βίον ἅπαντα ἐμπαίζων καὶ ἀμφισβητῶν τὴν ὑπαρξίν τοῦ Ὑπερτάτου Ὄντος, δὲν ἐμελοποίησεν, ἐν τῇ ὥρᾳ τοῦ θανάτου, τὸν κάλλιστον πρὸς τὸν Θεὸν ὕμνον;

Dieu qu'on méconnaît, Dieu que tout annonce,
Entends le dernier mot que ma bouche prononce.
Si je t'ai méconnu, c'est en cherchant ta loi;
Mon cœur peut s'égarer, mais il est plein de toi.

Τὴν κραυγὴν ταύτην τοῦ ἐκπνεόντος ἀθέου ἰδοῦ πῶς μεθηρημένους εἰς τὴν ἑλληνικὴν εἰς τῶν ἐγκρίτων συνεργατῶν ἡμῶν

Σ. τ. Δ.

Θεὲ, Σὺ, ὄν ἀρνεῖταί τις, ἀλλ' ὄν τὸ πᾶν ἀγγέλλει,
Τὴν λέξιν, ἣν τὸ στόμα μου νὰ εἴπῃ ὑστάτην μέλλει,
Ἐπάκουσον: Τὸν νόμον Σου,
Ἐάν Σὲ παρεγνώρισα, ἐζήτουν. Σοῦ δὲ μένει,
Σοῦ πλήρης ἡ καρδίᾳ μου, καὶ ἀποπλανωμένη
Ἴσως ἀπὸ τὸν δρόμον Σου.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * Ἐν τῶν γνωρισμάτων τοῦ σήμερον Ἕλληνος εἶνε νὰ ὀμιλῇ ἀπλῶς ἵνα ὀμιλῇ, ἐν γνώσει ὅτι δὲν λέγει τίποτε. (A. Dumont.)

* * Ἡ ποίησις δὲν εἶνε ἄρτος ἐπιούσιος, ὥστε ἐν ἐλλείψει ἄλλου καλλιτέρου ν' ἀρκώμεθα εἰς τὸν κατώτερον δὲν εἶνε πρώτης ἀνάγκης πρᾶγμα, ἀλλὰ τρυφή καὶ πολυτέλεια, ἥτις πρέπει ἢ νὰ ᾔη καλῆ, ἢ νὰ λείπῃ διόλου. Ὁ ποιητὴς, εἴτε ἀετὸς εἶνε ὡς ὁ Πίνδαρος, εἴτε στρουθίον ὡς ἄλλοι κατώτεροι, πρέπει πάντοτε νὰ πετᾷ. (Κωνσταντῖνος Ἀσώπιος.)

Ὁ δυνάμενος ν' ἀριθμῆσῃ ἀκριβῶς τὸ ποσὸν τῶν ἀμαρτημάτων του εἶνε ἄριστος λογιστής.